

Barne-, likestillings- og inkluderingsdep. (BLD)
Postboks 8036 Dep.
0030 OSLO

Deres ref: 12/7210

Oslo, 30. september 2013
Vår ref: Rune Erstad/ 13-22607

HØRING - FORSLAG TIL GJENNOMFØRING AV FORBRUKERRETTIGHETSDIREKTIVET I NORSK RETT

1 INNLEDNING

Det vises til departementets høringsbrev av 4. juli 2013 vedrørende forslag til gjennomføring av forbrukerrettighetsdirektivet i norsk rett. Høringsfristen er satt til 1. oktober 2013. Hovedorganisasjonen Virke (Virke) representerer rundt 17 000 virksomheter innenfor bredden av norsk arbeids- og næringsliv.

Innledningsvis tilkjennegis at Virke mener departementets forslag medfører en overimplementering av direktivet. Det vises til at departementets utgangspunkt er at unntakene fra direktivets virkeområde ikke bør innføres med mindre det foreligger grunner til det.

Når det gjelder forslag til gjennomføring av forbrukerrettighetsdirektivet berører dette en rekke av våre medlemmer innen handel. I det følgende kommenteres enkelte av de forslag til implementeringsløsninger som fremkommer av høringsnotatet. Vårt hovedfokus har vært på forslaget til anvendelse av direktivets regler utover det som følger av direktivet selv (punkt 2), mens vi i punkt 3 behandler enkelte andre spørsmål.

2 VIRKEOMRÅDET

2.1 Innføring av direktivets unntak

Art 3. nr. 3 regulerer hvilke avtaler som faller utenfor direktivets virkeområde til tross for at de ellers ville falle inn under virkeområdet i artikkel 3. nr. 1. Medlemsstatene står derimot fritt til å anvende direktivets regler også på områder som ikke omfattes av direktivet. Departementets utgangspunkt er at unntakene ikke bør innføres, med mindre det foreligger grunner til det. Av argumentasjonen synes det som at hensynet til de næringsdrivende selv tilsier at unntakene ikke skal gjelde.

Virke er ikke enig i dette synspunktet. Det er ikke i de næringsdrivendes interesser at direktivbestemmelsene gis et større virkeområde enn nødvendig. Videre tilsier hensynet til totalharmonisering av forbrukerrettigheter i Europa at det ikke bør innføres strengere krav i Norge enn øvrige land i unionen.

Hovedorganisasjonen Virke

Besøksadresse:
Henrik Ibsens gate 90
NO-0255 Oslo

Postadresse:
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tlf: +47 22 54 17 00
Faks: +47 22 56 17 00

E-post
info@virke.no

Bankgiro
6030.05.18543

Org. nr.
970 134 646 MVA

www.virke.no

Virke er videre av den oppfatning at departementet ikke i tilstrekkelig grad har vurdert konsekvensene for de ulike bransjer ved ikke å innføre unntakene. Gitt at departementet fastholder at unntakene ikke fullt ut skal gjennomføres i norsk rett, er det nødvendig å foreta en grundig vurdering av konsekvensene for hvert enkelt unntak. Vi kan allerede nå peke på to områder der manglende bruk av unntaksmuligheten vil skape utfordringer og tolkningsusikkerhet. Det gjelder for det første passasjertransporttjenester (se punkt 2.2), og for det andre unntaket for matvarer mv. (punkt 2.3)

2.2 Passasjertransporttjenester

Passasjertransporttjenester er ikke unntatt i forslag til ny angrerettlov § 2, men deler av denne tjeneste er unntatt i forslag til ny angrerettlov § 21 litra I.

Den aller største delen av solgte flybilletter, anslagsvis 80 % av totalen, er ikke-refunderbare billetter (økonomiklasse). Prisene settes av aktørenes internasjonale hovedkontorer, og er de samme enten billettene selges direkte eller via reisebyrå. Hele den internasjonale prisstrukturen – som også de norske flyselskapene må rette seg etter dersom de skal kunne overleve i markedet – bygger på at når et sete er solgt, kan salget ikke kanselleres, med mindre det er i en billettkategori som tillater dette, for eksempel business class.

Alle de bookingsystemene som verdens reisebyråer benytter, og det internasjonale oppgjørssystemet for salg av flybilletter, bygger og fungerer på dette prinsippet. Det samme gjelder den standardiserte informasjon som gis knyttet til salget av flybilletter.

Særnorske regler, som f eks gir en angrerett resten av verden ikke har, er praktisk sett helt ugjennomførbare i Norge. Om lovverket likevel skulle utformes slik at dette ble konsekvensen, ville formidlere/reisebyråer rett og slett ikke kunne formidle salg av flybilletter fra "fast utsalgssted", fordi de for dette salget da vil risikere å ha forpliktelser og en økonomisk risiko for dette salget som ikke er forenelig med verken den teknologi som benyttes eller den forretningsmodell de i alle år har arbeidet etter, som bygger på internasjonale rammebetingelser.

De konkurransemessige skader reisebyråene kan bli påført, vil også ramme flyselskapene, idet man antagelig vil anse at salg fra reisebyråets faste salgssted skjer på vegne av flyselskapet, som derved også blir rammet av særnorske regler. Dette vil framstå som et eklatant brudd på de prinsipper som ligger til grunn for flyselskapenes prising av flybillettene. Flyselskapene vil, gjennom sin dominerende posisjon, via agentavtalene overføre den finansielle risikoen til formidlingsleddet, dvs. reisebyråene.

Konklusjonen er at uten unntak for også passasjertransporttjeneste vil det oppstå umiddelbare og meget alvorlige konsekvenser for reisebyråene i Norge. Reisebyråene er flypassasjerenes beste garantist for priskonkurranse. Vi kan ikke se noen tungtveiende ulemper mot å gjøre unntak for transport. Skadevirkningene for kjøpere av transporttjenester synes større uten dette unntaket.

Dersom departementet ikke innfører unntak for persontransporttjeneste forutsetter Virke at angrerettloven § 21 litra I kan og vil tolkes så bredt at dagens unntak for persontransporttjeneste i angrerettlovens § 19 litra b videreføres.

Flyreiser med rutenfly er for privatreisende svært ofte en komponent i en pakkereise, jfr. pkr.I. § 2-1, og det er nødvendig med en klar markering av at pakkereiser som sådan ikke er underlagt andre regler enn de elementer den er bygget opp av. Virke er derfor enig i at pakkereiser skal unntas direktivets virkeområde.

2.3 Matvarer mv. til husholdningens løpende forbruk

Et annet eksempel på at unntaksmuligheten åpenbart bør benyttes er som nevnt over unntaket i artikkel 3 bokstav j om matvarer mv. til husholdningens løpende forbruk. I departementets forslag legger man opp til at dette dels unntas opplysningsplikten i avtaleloven § 38 a og dels unntas angreretten i foreslåtte § 21. Løsningen innebærer at det er uklart om departementets forslag til regulering er ment å dekke direktivets unntak fullt ut eller ikke, og hva forskjellen i så fall går ut på. Virke mener at det blir langt enklere for både den næringsdrivende og forbruker dersom man i stedet gjennomfører direktivets unntak fullt ut.

3 LOVFORSLAG

3.1 Opplysningsplikten – artikkel 5

Direktivets artikkel 5 oppstiller en plikt for den næringsdrivende til å gi forbrukeren opplysninger om en rekke nærmere angitte forhold av betydning for avtalen, før bindende avtale inngås. Disse bestemmelsene er foreslått plassert i avtaleloven som regulerer avtaler i alminnelighet.

Virke er uenig i denne lovtekniske løsningen. For den næringsdrivende er det viktig at den forbrukerlov som gjelder på vedkommendes område uttømmende regulerer den næringsdrivendes plikter. Av forenklingshensyn for den næringsdrivende bør opplysningsplikten fremkomme av de enkelte forbrukerlover da disse lovene har som formål å regulere avtaleforholdet mellom forbruker og den næringsdrivende.

3.2 Opplysningsplikten før avtaleinngåelse

Departementet viser til at næringslivet, i større grad enn det direktivet forutsetter, kan forholde seg til et enhetlig rettslig regime ved å utforme kravet til pre-kontraktuelle opplysninger likt for "angrerettsavtaler" og andre avtaler. Med dette unngår man to ulike sett med krav til opplysninger slik artikkel 5 og artikkel 6 legger opp til. Virke ser fordelen med et enhetlig rettslig regime, men vi er usikker på hvordan den næringsdrivende skal gjennomføre dette i praksis. Eksempelvis skal den næringsdrivende opplyse om telefaksnummer, e-postadresse før avtale inngås.

Virke er ikke enig i at et enhetlig rettslig regime vil bidra til å redusere næringslivets administrative kostnader ved at den samme standardiserte informasjonsutformingen kan benyttes i alle avtaler. Vi viser til at de næringsdrivende i dag er underlagt to ulike sett med opplysningsregler og vi kan ikke se at et enhetlig rettslig regime nødvendigvis gir forbrukeren økt beskyttelse.

Når det gjelder unntaksadgangen etter art. 3. nr. 3 mener Virke at denne bør benyttes fullt ut også for den prekontraktuelle opplysningsplikten og det vises til redegjørelsen ovenfor.

3.3 Unntak fra opplysningskrav ved offentlige auksjoner

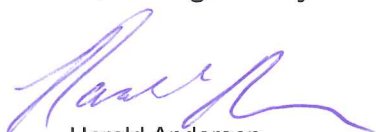
Virke støtter ikke departementets forslag om å fjerne unntaket i ny angrerettlov. Virke ønsker at det skal være opp til den næringsdrivende om vedkommende vil identifisere seg eller benytte seg av auksjonarius' identitet.

3.4 Unntak fra formelle avtalekrav for avtaler som ikke overstiger 200 euro

Virke mener at det absolutt er nødvendig å innføre et unntak fra formelle avtalekrav for avtaler som ikke overstiger 200 euro, og er tilfreds med at departementet foreslår å innføre et slikt unntak.

Vennlig hilsen

Hovedorganisasjonen Virke

Harald Andersen
Direktør

Rune Erstad
Advokat